

Ύλη για τις εξετάσεις υποτροφιών από την Β΄ για τη Γ΄ Λυκείου

Για την εξέταση της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στη Β τάξη Γενικού Λυκείου οι μαθητές/-τριες αξιολογούνται σε ενιαία τρίωρη εξέταση στην κατανόηση και παραγωγή λόγου. Δίνονται στους/στις μαθητές/-τριες δύο μη διδαγμένα κείμενα, συνολικής έκτασης έως δύο σελίδων, εκ των οποίων το ένα είναι λογοτεχνικό, αυτοτελές ή απόσπασμα, (ποίηση, διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα ή θεατρικό έργο) και το δεύτερο μη λογοτεχνικό κείμενο το οποίο μπορεί να είναι αυτοτελές, ελαφρώς διασκευασμένο, ή απόσπασμα, (άρθρο, συνέντευξη, κριτική, δοκίμιο, επιστολή, χρονογράφημα, επιφυλλίδα, εισήγηση-ομιλία). Τα κείμενα είναι δυνατόν να συνοδεύονται από σύντομο εισαγωγικό σημείωμα χωρίς ερμηνευτικά σχόλια.

Για τα κείμενα αυτά τίθενται τέσσερα συνολικά θέματα μέσω των οποίων αποτιμάται η ικανότητα των μαθητών/-τριών να κατανοούν το περιεχόμενο των κειμένων, να ερμηνεύουν, να μετασχηματίζουν, να προεκτείνουν δημιουργικά, να διαλέγονται με αυτά, να αξιολογούν στάσεις, αξίες, ιδέες, βασιζόμενοι/-ες σε στοιχεία των κειμένων και να παράγουν ερμηνευτικό και κριτικό λόγο. Τα θέματα είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας και τίθενται περιορισμοί στην έκταση των απαντήσεων (όπου χρειάζεται). Το νοηματικό περιεχόμενο του μη λογοτεχνικού κειμένου είναι συναφές με κάποια από τις θεματικές ενότητες που ορίζονται στην εξεταστέα ύλη.

Το πρώτο θέμα σχετίζεται με το μη λογοτεχνικό κείμενο και περιλαμβάνει τρία ερωτήματα, διαφορετικά μεταξύ τους, με δυνατότητα κάποιοι/κάποια από αυτά να είναι κλειστού τύπου και με ενδεχόμενη αιτιολόγηση της απάντησης.

Το πρώτο ερώτημα αφορά την κατανόηση του κειμένου ή τη συνοπτική απόδοση των απόψεων θέσεων που διατυπώνονται για ένα από τα πραγματευόμενα στο κείμενο θέματα.

Το δεύτερο ερώτημα αφορά την οργάνωση του λόγου (συνοχή, συνεκτικότητα, τρόποι ανάπτυξης, συλλογιστική πορεία).

Το τρίτο ερώτημα αφορά τη λειτουργία μορφοσυντακτικών δομών του κειμένου, επικοινωνιακές συνθήκες, πλαίσιο, στόχους, σημειωτικούς τρόπους, βασικές κειμενικές λειτουργίες, λεξιλόγιο, υφολογικά στοιχεία, στίξη, γλωσσικές ποικιλίες.

Το πρώτο θέμα βαθμολογείται με 35 μονάδες (10+10+15).

Το δεύτερο θέμα σχετίζεται με το μη λογοτεχνικό κείμενο και αφορά τη γραπτή παραγωγή κριτικού λόγου επί θέματος που απορρέει και προεκτείνει το κείμενο αναφοράς. Με αυτό καλούνται οι μαθητές/-τριες να κρίνουν, να σχολιάσουν σημεία του κειμένου ή να ανασκευάσουν θέσεις του, αναπτύσσοντας τεκμηριωμένα τις προσωπικές απόψεις τους. Το μαθητικό κείμενο αναπτύσσεται με τη μορφή κειμένου επιχειρηματολογίας (δημόσια ομιλία, επιστολή, άρθρο) και έχει έκταση 350-400 λέξεις.

Το δεύτερο θέμα βαθμολογείται με 30 μονάδες.

Το τρίτο θέμα συνδέεται με το λογοτεχνικό κείμενο και αφορά τη γλώσσα/μορφή του: γλωσσικές επιλογές, λεξιλόγιο, έγκλιση, ρηματικό πρόσωπο, στίξη, εκφραστικά μέσα, το ύφος και τον τόνο.

Το τρίτο θέμα βαθμολογείται με 20 μονάδες.

Το τέταρτο θέμα αναφέρεται στο λογοτεχνικό κείμενο και ζητείται από τους/τις μαθητές/-τριες να σχολιάσουν ερμηνευτικά το κείμενο, να παρουσιάσουν την πρόσληψη/ανταπόκρισή τους σε αυτό, να προβούν σε στοχαστικές επισημάνσεις (αποδοχή ή απόρριψη) που αφορούν χαρακτήρες του κειμένου, θέσεις, στάσεις, ιδέες, αξίες, κοινωνικά περιβάλλοντα.

Το τέταρτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.

Οι θεματικές ενότητες που ορίζονται ως εξεταστέα ύλη είναι οι εξής: **1.** Πληροφόρηση, δημοσιογραφία, Τύπος, ΜΜΕ, Ψηφιακά μέσα. **2.** Εργασία, Επιλογή επαγγέλματος, Ανεργία. **3.** Στερεοτυπικές αντιλήψεις, Φυλετικός και κοινωνικός ρατσισμός